

UCHWAŁA NR 4703/21
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Z DNIA 15 GRUDNIA 2021 ROKU

W SPRAWIE:

Przyjęcia informacji dotyczącej stanu realizacji Strategii Komunikacji RPOWŚ 2014-2020 w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych prowadzonych w 2020 roku.

NA PODSTAWIE:

Na podstawie art. 9 ust.1 pkt 2 i ust.2 pkt 12 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz.U. z 2020r. poz. 818) oraz art. 41 ust.2 pkt 4 Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2020 r. poz. 1668 ze zm.).

§ 1

Przyjmuje się informację dotyczącą stanu realizacji Strategii Komunikacji RPOWŚ 2014-2020 w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych prowadzonych w 2020 roku.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podpisania

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

ANDRZEJ BĘTKOWSKI

Stan realizacji Strategii Komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 -2020

Podstawą prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 jest *Strategia komunikacji RPOWŚ 2014-2020*, która określa szczegółowe cele oraz formy komunikowania o Funduszach Europejskich.

Działania komunikacyjne realizowane są corocznie na podstawie *Rocznych Planów Działań Informacyjnych i Promocyjnych*, w których zawarty jest opis planowanych przedsięwzięć, ich harmonogram, założone wskaźniki i budżet. Należy podkreślić, że zaplanowane na 2020 r. działania informacyjno-promocyjne uległy znaczącej korekcie w związku z pandemią koronawirusa, która uniemożliwiła organizację wielu przedsięwzięć, inne zaś w znaczący sposób ograniczyła, zawężając np. jedynie do formy on line. W dużej mierze modyfikacji uległa również treść przekazów informacyjno-promocyjnych, które w znaczącym stopniu skoncentrowały się na przedsięwzięciach współfinansowanych z Funduszy Europejskich, mających na celu przeciwdziałanie skutkom pandemii.

Działania komunikacyjne RPOWŚ 2014-2020 prowadzone w 2020 r.

➤ Portale, serwisy internetowe, prasa i radio:

- prowadzenie strony internetowej RPOWŚ www.rpo-swietokrzyskie.pl – zamieszczanie informacji dotyczących ogłaszanych konkursów, wyników naborów, obowiązujących dokumentów, aktualności (m.in. na temat realizowanych projektów, podpisywanych umów, prezentacja efektów przedsięwzięć realizowanych w ramach RPOWŚ, działań na rzecz wsparcia placówek służby zdrowia walczących ze skutkami COVID-19, przedsięwzięć skierowanych do przedsiębiorców borykających się z ekonomicznymi skutkami pandemii, promocja *Świętokrzyskiej Tarczy Antykryzysowej – OCHRONA. ODBUDOWA. ROZWÓJ MŚP*, informacje o przygotowaniach do nowej perspektywy unijnej na lata 2021-2027). **W 2020 r. strona internetowa RPOWŚ zanotowała: 1 462 928 odsłon, 132 218 użytkowników (131 039 nowych użytkowników),**
- prowadzenie profilu RPOWŚ 2014-2020 www.facebook.com/RPOWS/ na portalu społecznościowym Facebook – promowanie wydarzeń realizowanych w ramach Programu; informacje na temat wykorzystania środków unijnych na przeciwdziałanie skutkom pandemii COVID-19, prezentacja działań beneficjentów, komunikowanie

o ważnych wydarzeniach związanych z Funduszami Europejskimi, pozyskiwanie nowych odbiorców wśród użytkowników FB i bezpośredni kontakt z nimi, **organizacja konkursów dla użytkowników FB**, analiza statystyk profilu FB,

- współpraca z mediami elektronicznymi prowadzonymi przez samorząd województwa świętokrzyskiego oraz podległe jednostki (m.in. www.swietokrzyskie.pro, www.facebook.com/UrządMarszalkowskiWojewodztwaSwietokrzyskiego), przygotowywanie tekstów zamieszczanych na portalach, informowanie administratorów o działaniach podejmowanych w ramach RPOWŚ.
- współpraca z mediami lokalnymi i ogólnopolskimi (prasa i radio) – przygotowywanie informacji, komunikowanie o przedsięwzięciach realizowanych w ramach RPOWŚ 2014-2020, przygotowywanie we współpracy z rzecznikiem prasowym odpowiedzi na pytania dziennikarzy dotyczące RPOWŚ.

➤ **Działania edukacyjne oraz promocyjno-informacyjne dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów**

Liczba działań edukacyjnych oraz informacyjnych i promocyjnych skierowanych do beneficjentów na skutek pandemii koronawirusa została znacząco ograniczona lub przeniesiona do sieci. Ze względu na wprowadzony stan epidemiczny część naborów konkursowych, zaplanowanych w harmonogramie na 2020 r., została anulowana.

W ramach przedsięwzięć edukacyjnych i promocyjno-informacyjnych w 2020 r. zorganizowano:

- 5 edycji warsztatów dla potencjalnych beneficjentów (w tym 2 edycje on-line) na temat prawidłowego przygotowania wniosku o dofinansowanie projektu. Tematyka warsztatów dotyczyła zasad wypełniania wniosków o dofinansowanie projektów składanych w ramach konkursów ogłaszanych przez DW EFS z osi 8 i 9 RPOWŚ 2014-2020. łączna liczba uczestników wszystkich warsztatów: 50 osób,
- 3 spotkania informacyjne (1 – stacjonarne dla 150 osób i 2 – w formie zdalnej z przedstawicielami beneficjentów wezwanych w naborze nadzwyczajnym dla powiatów - 14 osób) dla potencjalnych beneficjentów na temat możliwości uzyskania dofinansowania projektów w konkursach w ramach osi 8 i 9 RPOWŚ 2014-2020,
- produkcja i emisja 3 spotów reklamowych o długości 60 s. każdy, dotyczących promocji projektów z osi 8 i 9 RPOWŚ. Spoty zostały wyemitowane w rozgłośniach: Radio Kielce, Radio RMF Maxxx, Radio Eska, Radio eM,
- produkcja i emisja materiałów radiowych popularyzujący Bazę Usług Rozwojowych wśród świętokrzyskich przedsiębiorców (liczba emisji: 26),
- publikacja 2 artykułów prasowych dotyczących RPOWŚ promujących aktualną ofertę projektową. Zrealizowano łącznie 5 artykułów promujących aktualną ofertę WUP w ramach RPOWŚ typu „fullpage” w 2 lokalnych tytułach prasowych.

➤ **Konferencje, uroczyste podpisanie umów:**

- Epidemia koronawirusa w znacznym stopniu ograniczyła możliwości organizacji konferencji dotyczących RPOWŚ 2014-2020. Przed ogłoszonym w marcu 2020 r. lockdownem odbyły się:
 - ✓ 21.01 – spotkanie Grup Roboczych do spraw EFS oraz ZIT działających w ramach Komitetu Monitorującego RPOWŚ 2014-2020,
 - ✓ 27.02 – spotkanie informacyjne dotyczące konkursów ogłaszanych w ramach EFS (z zakresu edukacji, zdrowia, spraw społecznych), w której wzięło udział 160 potencjalnych beneficjentów,
 - ✓ 11.03 – konferencja z udziałem kilkudziesięciu dyrektorów placówek oświatowych z terenu Kielc poświęcona naborom konkursowym na projekty edukacyjne w ramach EFS.

Po pierwszej fali pandemii, która całkowicie wstrzymała aktywność w zakresie organizacji spotkań i konferencji, przyszedł czas na wdrożenie nowej formy komunikacji- on line, która – w trudnym okresie zamknięcia, braku możliwości przemieszczania się i gromadzenia – sprawdziła się. W ciągu kolejnych miesięcy doskonalono narzędzia techniczne umożliwiające organizację tego typu wydarzeń, tak by przekaz trafił do jak największej liczby osób i był w jak największym stopniu profesjonalny.

W 2020 r. zorganizowano m.in.:

- ✓ 20.03 – konferencję prasową w formie on line na temat wsparcia ze środków RPOWŚ placówek służby zdrowia leczących pacjentów zarażonych COVID-19,
- ✓ 24.03 – konferencję prasową on line na temat wsparcia ze środków unijnych placówek służby zdrowia i przedsiębiorców w obliczu pandemii koronawirusa,
- ✓ 16.04 – telekonferencję prasową poświęconą najważniejszym założeniom Świętokrzyskiego Pakietu Ostonowego OCHRONA. ODBUDOWA. ROZWÓJ MŚP,
- ✓ 05.05 – wideokonferencję z udziałem przedstawicieli 14 świętokrzyskich starostw powiatowych poświęconą przygotowaniom do wdrażania projektu wsparcia ze środków EFS powiatów w walce ze skutkami COVID-10,
- ✓ 29.05 – pierwsze posiedzenie on line *Zespołu do spraw wsparcia Świętokrzyskiej Gospodarki w ramach Świętokrzyskiej Tarczy Antykryzysowej OCHRONA. ODBUDOWA. ROZWÓJ MŚP,*
- ✓ 26.11 – spotkanie on line przedstawicieli samorządu wojewódzkiego z Komisją Europejską na temat stanu wdrażania RPOWŚ 2014-2020 z udziałem Christophera Toda - dyrektora wydziału do spraw Polski w Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej Komisji Europejskiej,
- ✓ webinaria dotyczące zasad naborów konkursowych w ramach RPOŚ 2014-2020, realizacji projektów oraz dobrych praktyk wypracowanych w ramach projektów.

- uroczyste podpisanie umów na dofinansowanie projektów współfinansowanych z RPOWŚ – to jedna z form promocji funduszy europejskich. Ze względu na sytuację epidemiologiczną liczba tego typu wydarzeń została znacznie ograniczona, choć należy zaznaczyć, że w 2020 r. – przy zachowaniu reżimu sanitarnego – uroczyste podpisanie umów zostały zorganizowane. Umowy te dotyczyły m.in. realizacji projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego i dotyczących edukacji, zdrowia i spraw społecznych, przedsięwzięć współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego związanych z termomodernizacją, rewitalizacją oraz komunikacją. W ostatni dzień 2020 r. została uroczystie podpisana umowa na realizację jednego z najważniejszych projektów – budowę Świętokrzyskiego Kampusu Laboratoryjnego Głównego Urzędu Miar w Kielcach.
- uroczyste otwarcia obiektów współfinansowanych w ramach RPOWŚ – ze względu na pandemię COVID-19 liczba tego typu wydarzeń również została ograniczona, spośród tych, które odbyły się, należy wymienić m.in. otwarcie Centrum Naukowo-Wdrożeniowego Inteligentnych Specjalizacji Regionu Świętokrzyskiego przy Politechnice Świętokrzyskiej (30 czerwca), oddanie do użytku mostu na Wiśle w Nowym Korczyniu (15 grudnia).

➤ **Kampanie informacyjno – promocyjne:**

- W 2020 r. została przeprowadzona **kampania promocyjno-informacyjna RPOWŚ 2014-2020** szerokiego zasięgu, obejmująca radio, prasę oraz media elektroniczne (w tym społecznościowe) oraz nośniki elektroniczne w środkach komunikacji miejskiej. Skierowana była ona do wszystkich grup wiekowych mieszkańców regionu świętokrzyskiego, a jej głównym celem była prezentacja inwestycji, przedsięwzięć oraz działań (czyli projektów zarówno miękkich, jak i twardych oraz przedsięwzięć skierowanych na walkę ze skutkami pandemii koronawirusa) współfinansowanych z funduszy europejskich.

Kampania trwała dwa miesiące – wrzesień i październik 2020 r. i objęła:

- ✓ 2 promocyjne spoty telewizyjne (w tym jeden o walce ze skutkami COVID- 19) w telewizji regionalnej. Każdy ze spotów emitowany był po 30 razy,
- ✓ 2 promocyjne spoty radiowe (każdy o długości 30 s). Emisja spotów odbyła się we wszystkich rozgłośniach radiowych obejmujących swym zasięgiem województwo świętokrzyskie (Radio Kielce, Radio RMF Maxxx, Radio Złote Przeboje, Radio eM, Radio Fama, Meloradio, Radio Wawa, Radio Eska). W każdej z rozgłośni łącznie wyemitowanych zostało po 100 spotów w najlepszym czasie antenowym, co oznacza, że łącznie zrealizowano 1600 emisji. Spoty emitowane były w rozgłośniach od 15.09 do 15.10. 2020 roku,
- ✓ 4 artykuły prasowe w dzienniku regionalnym „Echo Dnia” (po 2 artykuły we wrześniu i październiku 2020 r. w wydaniu piątkowym dziennika),

- ✓ 4 artykuły na portalu internetowym: www.echodnia.eu (2 artykuły dotyczące funduszy europejskich i 2 artykuły na temat znaczenia środków unijnych w kontekście zwalczania pandemii),
 - ✓ 40 postów sponsorowanych na portalu społecznościowym Facebook, emisję 2 spotów reklamowych na FB. Średni zasięg postów wyniósł prawie 43 tys. odbiorców,
 - ✓ emisję 2 spotów reklamowych na kanale YouTube – *Z FUNDUSZAMI ZMIENIAMY ŚWIĘTOKRZYSKIE*. Łączna liczba odsłon – 141 326,
 - ✓ emisję na ekranach wizyjnych w 45 autobusach MPK w Kielcach 2 reklam 30-sekundowych składających się z 3 slajdów, które przedstawiały efekty inwestycji zrealizowanych z udziałem funduszy unijnych. Reklamy emitowane były przez cały czas pracy autobusów (12 godzin dziennie) od 07.09 do 07.10.2020 r.
- **Eventy:**
- **Dni Otwarte Funduszy Europejskich** - w związku z pandemią wydarzenie zostało zorganizowane w formie on line przy dużym zaangażowaniu firm i instytucji, które są beneficjentami środków unijnych. W ramach DOFE:
 - ✓ 17 uczestników przygotowało materiały filmowe,
 - ✓ odbyły się 4 wejścia na żywo podczas kulminacyjnego weekendu DOFE 25-27 września,
 - ✓ zgłoszono 5 filmów do konkursu „Blżej niż myślisz”,
 - ✓ zgłoszono 3 filmy do konkursu „Pokaż swój projekt”,
 - ✓ zaprojektowano i wykonano: fotoramki do zdjęć selfie do wykorzystania w mediach społecznościowych, puzzle reklamowe, grę memory dla dzieci i kolorowanki wg indywidualnych grafik prezentujące atrakcje turystyczne regionu oraz instytucje, które otrzymały wsparcie z FE. Materiały te zostały wykorzystane m.in. jako nagrody w konkursach organizowanych w ramach DOFE.
- **Publikacje:**
- Przygotowano 3 wydania bezpłatnego biuletynu poświęconego zagadnieniom RPOWŚ – *Świętokrzyski Kompas Unijny*, każdy o nakładzie 6000 egzemplarzy. Dystrybucja objęła wszystkie punkty terenowe, urzędy, miejsca użyteczności publicznej. Warto dodać, że wszystkie archiwalne wydania biuletynu dostępne są także w wersji on-line na stronie internetowej www.rpo-swietokrzyskie.pl
 - Zrealizowano 8 całostronicowych reklam w gazecie o zasięgu regionalnym – „Echo Dnia”. Ogłoszenia, reklamy, artykuły sponsorowane dotyczyły promocji RPOWŚ 2014-2020 (w zakresie osi 8 i 9), m.in. przez pokazanie realizowanych projektów (w tym dot. przeciwdziałania skutkom COVID-19) oraz informacji o tematach, terminach i kwotach aktualnych naborów.
 - Ogłoszenia (4 szt.) w prasie o zasięgu regionalnym („Echo Dnia”), dotyczące działań związanych z FE w zakresie walki z pandemią Covid- 19 m.in. przez pokazanie realizowanych zakupów dla jednostek medycznych oraz informacji o terminach

i kwotach aktualnych naborów dotacji dla branż poszkodowanych w czasie pandemii (w ramach Świętokrzyskiej Tarczy Antykryzysowej).

➤ Punkty informacyjne

Informacji na temat możliwości pozyskania środków unijnych udzielają trzy działające w województwie świętokrzyskim **Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich**. Prowadzą one konsultacje, które skierowane są do wszystkich mieszkańców, w tym osób fizycznych i przedsiębiorców, jak również przedstawicieli podmiotów publicznych zainteresowanych pozyskaniem środków bezzwrotnych, jak i wsparcia zwrotnego w formie preferencyjnych pożyczek, poręczeń czy też kredytów. Punkty, działające w **Kielcach, Sandomierzu** oraz **Skarżysku – Kamiennej**, osiągnęły w 2020 r. następujące wskaźniki:

- ✓ liczba udzielonych konsultacji dotyczących możliwości dofinansowania i procesu aplikacyjnego: 15 707,
- ✓ liczba udzielonych konsultacji dotyczących realizacji projektu: 292,
- ✓ liczba dyżurów w gminach (Mobilnych Punktów Informacyjnych): 48,
- ✓ liczba spotkań informacyjnych dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów (stacjonarnych i on-line): 30.

➤ Materiały promocyjne i brandingowe:

- W 2020 r. wydany został dwujęzyczny album *Świętokrzyskie w fotografii. Wczoraj i dziś*, współfinansowany w ramach RPOWŚ 2014-2020. W albumie znalazły się archiwalne fotografie autorstwa wybitnego kieleckiego fotografa Janusza Buczkowskiego obrazujące region świętokrzyski w latach 50. i 60. Skonfrontowane zostały one z fotografiami przedstawiającymi współczesny region świętokrzyski w kontekście inwestycji współfinansowanych ze środków unijnych.
- Materiały promocyjne, tj. kalendarze książkowe oraz trójdzielne, gadzety promocyjne, ścianki promocyjne niezbędne do realizacji działań informacyjno- promocyjnych podczas konferencji oraz flagi unijne.

➤ Podsumowanie:

Łącznie na działania informacyjno-promocyjne w 2020 roku przeznaczono budżet w wysokości **722 tys. zł**. Niektóre z zadań (związane np. ze współpracą z mediami lokalnymi) realizowane były bezkosztowo.

Należy podkreślić, że pandemia koronawirusa w znacznym stopniu uniemożliwiła lub ograniczyła realizację wielu zaplanowanych wcześniej działań (szczególnie takich jak konferencje czy szkolenia). Od marca 2020 r. ze względu na lockdown zostały wstrzymane wszelkie aktywności, a realizacja części przedsięwzięć została przeniesiona do sieci. To właśnie Internet stał się głównym przekąźnikiem treści informacyjno-promocyjnych i platformą spotkań.

W podejmowanych w 2020 r. działaniach główny nacisk położony został na dwa aspekty – informację na temat działań współfinansowanych ze środków unijnych i związanych z niwelowaniem skutków pandemii COVID-19 oraz prezentację efektów wdrażania RPOWŚ 2014-2020. Wydaje się to zasadne, biorąc pod uwagę fakt, jak ogromne środki unijne zostały skierowane na wsparcie m.in. placówek służby zdrowia oraz gospodarki dotkniętej ekonomicznymi skutkami pandemii. Jednocześnie, mając na uwadze fakt, że perspektywa na lata 2014-2020 dobiega końca, należało pochylić się nad jej efektami i zaprezentować spektakularne przedsięwzięcia współfinansowane z funduszy unijnych.

W podejmowanych działaniach informacyjno-promocyjnych skierowanych do mieszkańców regionu ogromny nacisk został położony na atrakcyjność i różnorodność przekazu oraz skuteczne wykorzystanie kanałów komunikacyjnych (zwłaszcza tych elektronicznych).

Podejmowane w 2020 r. działania służyły także rozpowszechnianiu wśród potencjalnych beneficjentów informacji o możliwości pozyskania unijnego dofinansowania na realizowane przez nich projekty oraz zachęceniu, mimo trudności związanych z pandemią, potencjalnych beneficjentów do udziału w konkursach w ramach RPOWŚ.

Należy również podkreślić, że w 2020 r. w ramach działań informacyjnych zaczęły się również pojawiać materiały dotyczące przygotowań do nowej unijnej perspektywy na lata 2021-2027.

Wiele cennych wniosków na temat efektów przedsięwzięć promocyjno-informacyjnych, oczekiwań mieszkańców naszego regionu co do form i kanałów przekazu informacji o funduszach europejskich oraz wyznaczenia kierunków planowanych działań dostarcza najnowsze opracowanie ***Badania rozpoznawalności i wiedzy o funduszach europejskich w społeczeństwie polskim. Edycja 2020. Raport dla województwa świętokrzyskiego.***

Wynika z niego, że zdecydowana **większość mieszkańców województwa świętokrzyskiego popiera członkostwo Polski w Unii Europejskiej (82%)** i co zadawalające - poparcie to jest wyższe niż średnia ogólnopolska, która wynosi 75%. Do najważniejszych korzyści, jakie uzyskała Polska po wstąpieniu do Unii Europejskiej mieszkańcy regionu zaliczają: dofinansowania, dotacje, fundusze unijne (62%), możliwość pracy za granicą i łatwego przemieszczania się pomiędzy krajami (48%) oraz poprawę i rozbudowę infrastruktury (48%).

Wysoka jest **rozpoznawalność określeń Fundusze Europejskie i Fundusze Unijne (90%)**, pod którymi mieszkańcy województwa świętokrzyskiego rozumieją ogólną pomoc finansową jaka jest przyznawana na rozwój Polski, pomoc finansową i dotacje, które są skierowane na określony projekt oraz wspólne pieniądze krajów członkowskich.

Średni subiektywny poziom swojej wiedzy na temat FE mieszkańcy regionu oceniają na 2,58 pkt. (w skali 6 - stopniowej, gdzie 1 oznacza – nie wiem o nich prawie nic, a 6 - wiem o nich bardzo dużo) i jest to mniej niż średnia dla Polski wynosząca 2,7 pkt. Ten wynik z pewnością nie jest satysfakcjonujący, konieczne jest więc zintensyfikowanie działań informacyjno-promocyjnych dotyczących FE.

Jakie tematy unijne cieszą się największym zainteresowaniem ankietowanych? Najchętniej dowiadują się oni o tym, na co przeznaczane są środki unijne (64%), w jaki sposób można się o nie ubiegać (45%), a także kto może starać się o dofinansowanie (44%).

Raport dla województwa świętokrzyskiego uwzględnia także zagadnienia związane z pandemią koronawirusa. Według mieszkańców naszego regionu środki finansowe na walkę z COVID-19 pochodzą głównie ze środków unijnych i krajowych (39%), natomiast 5% ankietowanych wskazało tylko środki unijne.

Trzech na pięciu badanych (60%) pozytywnie ocenia wpływ środków unijnych na walkę z rozprzestrzenianiem się COVID-19 w Polsce. Równie dobrze mieszkańcy świętokrzyskiego ocenili wpływ tych funduszy na złagodzenie skutków gospodarczych wywołanych przez pandemię koronawirusa (61%).

W województwie świętokrzyskim odsetek osób rozpoznających logotyp Funduszy Europejskich wyniósł 62% i wzrósł o 15 punktów procentowych w stosunku do rozpoznawalności w 2018 r. To wynik świadczący o sukcesywnym wzroście wiedzy na temat FE i skuteczności działań realizowanych w ramach Strategii Komunikacji RPOWŚ 2014-2020.

Niestety, w stosunku do poprzednich lat istotnie wzrósł odsetek osób, które nie słyszały o Punktach Informacyjnych Funduszy Europejskich (54% w stosunku 49% z 2018 r. oraz 35% z 2016 r.). Spadł natomiast odsetek osób, które nie słyszały o stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl (48% w stosunku do 55% w 2018 r.). Istotnie więcej osób słyszało o Portalu Funduszy Europejskich, pomimo, iż z niego nie korzystało (z 30% w 2018 r. do 40%+ obecnie).

20% badanych zetknęło się wcześniej z reklamą, programem czy artykułem na temat FE, natomiast z informacjami o funduszach mieszkańcy województwa świętokrzyskiego spotykają się najczęściej w telewizji (80%).

23% mieszkańców województwa świętokrzyskiego spotyka się z informacjami o FE umiarkowanie często, 65% osób ma z nimi rzadki kontakt. **Osoby, które często spotykają się z informacjami o FE przyznają, że są one przekazywane zrozumiałym językiem (91%), są również oceniane jako wiarygodne (81%).**

Mieszkańcy świętokrzyskiego zapytani o to, gdzie szukaliby informacji o funduszach deklarują, że pierwszym źródłem wiedzy w tym zakresie byłby Internet (35%). Co dziesiąty badany skierowałby się do urzędu miasta lub gminy.

Zaprezentowane dane jednoznacznie wskazują na to, że wiedza o funduszach europejskich z roku na rok jest coraz większa, ale nie oznacza to rezygnacji z działań informacyjno-promocyjnych i szukania nowych form oraz kanałów przekazu. Niezwykle istotne jest, by dostosowane były one do konkretnej grupy wiekowej, wykształcenia czy miejsca zamieszkania. W praktyce oznacza to wykorzystanie tradycyjnych kanałów (takich jak np. prasa, radio, TV), ale i położenie nacisku na nowoczesne formy komunikacji wykorzystujące Internet, w szczególności zaś media społecznościowe. Po okresie pandemii zasadnym wydaje się również powrót do organizacji wydarzeń promujących FE (np. koncertów, konkursów, konferencji).

Przygotowując się do wdrażania nowej unijnej perspektywy warto zadbać o skuteczny przekaz dotyczący programu regionalnego na lata 2021-2027 *Fundusze Europejskie dla*

Świętokrzyskiego oraz o budowanie marki nowego programu. Z badań wynika bowiem, że 28 % mieszkańców naszego województwa obawia się, że po 2021 r. w ogóle nie będzie środków przekazywanych z FE, zaś 24 % przypuszcza, że będą one znacznie mniejsze.